

Sneller beter in een 'zorgoase'

Als de fysieke zorgomgeving prettig is, bevordert dat het genezingsproces en het welbevinden van patiënten. Sinds begin deze maand is via www.tno.nl/oazis de tool OAZIS voor iedereen beschikbaar: een soort checklist waarmee je ziekenhuizen, verpleeg- of verzorginghuizen kunt doorlichten op 'healing environment' elementen.

Zo'n dertig jaar geleden ontstond in de Verenigde Staten aandacht voor 'healing environment'. Pas vijftien jaar later is dat concept naar ons land overgewaaid. De belangrijkste grondlegger is de Amerikaan Roger Ulrich. Kort gezegd ontdekte hij dat patiënten met uitzicht op groen en natuur minder medicijnen gebruikten, minder stress hadden en sneller hersteld waren, dan patiënten die uitkeken op een stedelijke omgeving.

Daarna volgde veel meer psychologisch en fysiologisch onderzoek op het gebied van healing environment. Ondanks alle positieve effecten blijft het echter lastig om met harde wetenschappelijke bewijzen te komen. Er spelen namelijk veel versturende factoren en variabelen mee. Bijvoorbeeld: was het verplegend personeel bij de 'natuur uitzicht'-patiënten aardiger dan bij de 'stedelijke' patiënten, of was er misschien een verandering in de therapie?

CONCRETE RICHTLIJNEN

Tussen 2006 en 2008 heeft gezondheidswetenschapper drs. Petra van der Schaaf onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de fysieke zorgomgeving. In die studie zijn alle healing environment factoren bij elkaar gezet en zoveel mogelijk onderbouwd. Op basis van dit onderzoek heeft Van der Schaaf de OAZIS-tool ontwikkeld, zeg maar een checklist met concrete richtlijnen waarmee je bij nieuwbouw- of verbouwplannen eenvoudig kunt nagaan of er

voldoende aandacht is besteed aan healing environment elementen. Er zijn twee versies: OAZIS Cure is bestemd voor ziekenhuizen en OAZIS Care richt zich op verpleeg- en verzorginghuizen en andere AWBZ-sectoren. Beide tools zijn sinds begin deze maand gratis te downloaden.

OAZIS is opgebouwd uit acht thema's: privacy en autonomie, ramen en uitzicht, comfort en controle, faciliteiten en voorzieningenniveau, oriëntatie en routing, interieur, natuur en ten slotte: personeel. Volgens Van der Schaaf is voldoende daglicht in combinatie met uitzicht een belangrijke factor. 'Heel essentieel voor je slaapwaakritme en je hormoonhuishouding. Een andere factor is geluid. Natuurlijk is geluidsoverlast subjectief, maar in zorginstellingen is er vaak te veel geluid: langlopende pratende mensen, apparatuur, voedingskarren, medepatiënten die pijn hebben of snurken... In een eenpersoonskamer kun je, door de deur dicht te doen, die geluidsoverlast sterk terugdringen.'

PATIËNTENTEVREDENHEID

Ook privacybeleving, autonomie en zeggenschap zijn zeer bevorderlijk voor het genezingsproces. Van der Schaaf geeft een voorbeeld: 'In een zorginstelling worden vaak de zonwering of verlichting centraal geregeld. Als je als patiënt zelf het licht aan of uit kunt doen, de zonwering kunt bedienen of een raam kunt openzetten, komt dat het genezingsproces ten goede. Het geeft patiënten een gevoel van zeggenschap over en controle op hun omgeving. Instellingen meten de gunstige effecten vaak af aan medisch-economische parameters zoals minder medicijngebruik, minder ligdagen, minder complicaties en infecties en daling van heropnames. Toch zijn ook patiëntentevredenheid en welzijn belangrijke ijkpunten. Daarom is het belangrijk dat je met OAZIS bij nieuw- of verbouw een oase voor patiënten kunt creëren.'

Info: petra.vanderschaaf@tno.nl; www.tno.nl/oazis

Foto: Michael Kooren / HH